

16.3.2021

VN/4353/2021

Sisäministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2021 annetun sisäministeriön asetuksen 6 §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää sisäministeriötä mahdollisuudesta lausua poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2021 annetun sisäministeriön asetuksen 6 §:ään ehdotettavasta muutoksesta, jossa ehdotettaisiin edellä mainitun asetuksen täsmentämistä siten, että poliisin antamasta virka-avusta lastensuojelulle ja sosiaalipäivystykselle ei perittäisi maksua muutosehdotuksen voimaantulon jälkeen.

Sisäministeriön asetusmuutosesityksessä esitetään, että poliisin antamasta virka-avusta luonnollisille ja oikeushenkilöille sekä poliisihallinnon ulkopuolisille viranomaisille ei perittäisi maksua ulosottoasioita, lastensuojeluasioita, rangaistuksen täytäntöönpanoa koskevia asioita, sosiaalihuoltolain (1301/2014) 29 §:ssä tarkoitetun sosiaalipäivystyksen asioita, virka-apua Puolustusvoimille ja siviilipalveluslain (1446/2007) 103 §:ssä, mielenterveyslain (1116/1990) 31 §:ssä sekä työtaturma ja ammattitautilain (459/2015) 253 ja 254 §:ssä tarkoitetusta virka-avusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä sitä, että turvataan virka-apu sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisille ja varmistetaan, että erityisen haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset, kuten lapset, saavat akuutissa tilanteessa tarvitsemansa tuen. Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalan muissakin tehtävissä ja asiakas- ja potilastilanteissa, esimerkiksi ympäristöterveydenhuollossa ja terveydenhuollon päivystystehtävissä on poliisin virka-apua edellyttäviä tilanteita. Poliisin antaman virka-avun maksuttomuutta sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisille tulisiikin valmistella laajempaan kokonaisuuteen.

Vuositasolla poliisin laskuttamat maksut lastensuojeluviranomaisten ja sosiaalipäivystysten tekemistä virka-avusta muodostavat euromääräisesti melko suuren summan, joten on mahdollista, että kynnys virka-apupyynnön tekemiseen voi taloudellisista syistä nousta tarpeettoman korkeaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että muutoksen myötä lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen käytännön toimijoiden ei tarvitse pohtia näiden usein vakavien ja kiireellisten toimien virka-avun kustannuksia ja ehdotetun muutoksen myötä poliisilta saamatta jäävä tuottokertymä, joka vastaa virka-avun tuottamisesta poliisille aiheutuvia kuluja korvattaisiin kohdennetulla valtionosuudella.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa yhteistyö poliisin kanssa on myös asiakas- ja potilasturvallisuuskysymys sekä merkittävä työturvallisuuskysymys henkilöstölle. Sosiaali- ja terveydenhuollossa ei ole mahdollista ohjeistaa henkilöstöä pidättäytymään poliisin virka-avun

pyytämisestä tilanteissa, joissa mennään esimerkiksi kotikäynnille (potentiaalisesti) aggressiivisten tai päihtyneiden asiakkaiden koteihin tai jos terveydenhuollossa potilas käyttäytyy aggressiivisesti muita asiakkaita tai henkilökuntaa kohtaan. Sosiaalihuollon asiakkaat ja esimerkiksi mielenterveyslain (14.12.1990/1116) 31 §:n mukaisten virka-apupyyntöjen kohteena olevat asiakkaat ovat usein monella tavalla erityisen tuen ja avun tarpeessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa edelleen, että sisäministeriö arvioisi vielä mahdollisuutta siihen, että uudessa asetuksessa laajennettaisiin poliisin virka-avun maksuttomuutta koko sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Kansliapäällikön sijaisena osastopäällikkö

Kari Hakari

Johtaja

Anna Cantell-Forsbom

Jakelu

Sisäministeriö

Tiedoksi

Heidi Kankainen, sisäministeriö